

Udenrigsministeriet

j.nr. 5.A

Besvarelse af EEU alm. del spørgsmål 20 stillet af Europaudvalget den 5. december 2005 til udenrigsministeren

Som basis for et kommende samråd bedes ministeren redegøre for, hvilke ressourcer eller mangel på samme han tror, vil spille en rolle i fremtidens udenrigspolitik. Ministeren bedes redegøre for, hvordan han ser problemet. Som eksempler på ressourcer kan nævnes vand og olie. Endelig bedes ministeren oplyse, om han har kendskab til, at lignende drøftelser finder sted i andre EU-medlemslande.

Svar:

Ressourcer har altid spillet en udenrigspolitisk rolle og betydningen bliver næppe mindre i fremtiden. Det gælder f.eks. ferskvand, råstoffer som olie, diamanter, kobber, stål og i nyere tid også coltan, ligesom det gælder råvarer som gummi, tømmer, sukker, kaffe, bomuld og i nyere tid også sojabønner og palmeolie. Over tid har det skiftet, hvilke ressourcer der på givne tidspunkter har været mest fokus på. Blandt faktorer af betydning herfor kan nævnes teknologisk udvikling, befolkningsudvikling og – især i de senere år – ændrede forbrugs- og produktionsmønstre som følge af økonomisk vækst.

Ressourcedimensionen rummer både muligheder og udfordringer. Mulighederne ligger bl.a. i, at ressourcespørgsmål ofte er grænseoverskridende og derfor i mange tilfælde vil kalde på løsninger via internationalt samarbejde. Udfordringerne består bl.a. i, at flere lande mere aktivt end i dag vil bruge deres ressourcer – ikke mindst olie – som udenrigspolitisk instrument. Energiområdet er kendetegnet ved stigende efterspørgsel og stor følsomhed overfor politiske, økonomiske og miljømæssige påvirkninger.

Ferskvand er et andet eksempel på en central ressource, der er under pres fra øget forbrug og klimaforandringer. Her kan ønsket om kontrol give anledning til rivalisering og potentielle konflikter, men der er også eksempler på, at knaphed på vand har ført til styrket samarbejde mellem lande og befolkninger.

For de 24 øvrige EU-lande noteres, at der er stigende fokus på ressourcedimensionen. I store lande som UK, Frankrig og Tyskland er emnet i nogen grad etableret som et tværgående tema i udenrigspolitikken, mens man i de mindre lande generelt ikke hidtil systematisk har analyseret og inddraget ressourcespørgsmål i udenrigspolitikken. Navnlig energi- og miljøområdet vil fremover spille en rolle i refleksionerne over, hvordan de økonomiske og geopolitiske udfordringer, der følger af bl.a. globaliseringen, håndteres.